

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1668/2015
01.06.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Љубице Милутиновић, председника већа, Јасминке Станојевић и Биљане Драгојевић, чланова већа, у парници тужиоца Ц.Д. из села Т., Г.Х., чији је пуномоћник З.Ћ.-Б., адвокат из Н., против туженог Привредно друштво за производњу и промет ... АД Ж. Н., чији је пуномоћник Н.К., адвокат из Н., ради исплате разлике зараде, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 57/15 од 06.02.2015. године, у седници одржаној 01.06.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 57/15 од 06.02.2015. године у ставу другом изреке, тако што се жалба туженог одбија као неоснована и потврђује пресуда Основног суда у Нишу П1 4009/13 од 15.07.2014. године у делу става првог изреке којим је обавезан тужени да тужиоцу на име разлике између исплаћене и припадајуће зараде по основу сменског рада, а за период од 23.02.2010. године до 30.04.2011. године, исплати појединачно изражене месечне износе са каматом, као и у делу става другог изреке којим је утврђена обавеза туженог да на досуђене износе разлике у заради у овом периоду уплати припадајуће порезе и доприносе надлежним фондовима и у трећем ставу изреке којим је одлучено о трошковима поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П1 4009/13 од 15.07.2014. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца и тужени обавезан да му на име разлике између исплаћених зарада и зарада које је требало исплатити са увећањем од 26% за сменски рад за период од 01.08.2006. до 31.12.2008. године и са увећањем од 30% за сменски рад за период од 01.01.2009. године до 30.04.2011. године исплати укупан износ од 301.842,89 динара, у појединачним месечним износима ближе означеним у изреци ове пресуде, са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до коначне исплате. Другим ставом изреке обавезан је тужени да у име и за рачун тужиоца за период од 01.08.2006. године до 30.04.2011. године уплати припадајуће порезе и доприносе утврђене правилима Фонда ПИО – социјално, пензионо и здравствено осигурање, инвалидско осигурање и осигурање за случај незапослености. Трећим ставом

изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 235.600,00 динара, као и на досуђене трошкове поступка на износ од 193.500,00 динара, законску затезну камату почев од 15.07.2014. године до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 57/15 од 06.02.2015. године, ставом првим изреке одбијена је жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у делу става првог изреке којим је обавезан тужени да тужиоцу на име разлике између исплаћених зарада и зарада које је требало исплатити са увећањем од 26% за сменски рад за период од 01.08.2006. до 31.12.2008. године и са увећањем од 30% за сменски рад за период од 01.01.2009. до 22.02.2010. године и у делу става другог изреке којом је обавезан тужени да у име и за рачун тужиоца за период од 01.08.2006. до 22.02.2010. године, уплати припадајуће порезе и доприносе утврђених по правилима Фонда ПИО. Другим ставом изреке, првостепена пресуда је преиначена у преосталом делу става првог изреке, којим је обавезан тужени да тужиоцу на име разлике између исплаћених зарада и зарада које је требало исплатити са увећањима од 30% за сменски рад за период од 23.02.2010. године до 30.04.2011. године, као и у преосталом делу става другог изреке у односу на уплату припадајућих пореза и доприноса утврђених по правилима Фонда ПИО, тако што је одбијен овај тужбени захтев тужиоца као неоснован. Трећим ставом изреке, преиначена је и одлука о трошковима поступка, тако што је тужени обавезан да тужиоцу на име ових трошкова исплати 205.600,00 динара са каматом на износ од 174.000,00 динара, почев од пресуђења па до коначне исплате, док је захтев тужиоца за накнаду трошкова преко овог износа а износа досуђеног првостепеном пресудом, одбијен као неоснован.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, у делу којим је преиначена првостепена пресуда, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, позивајући се на одредбу члана 404. ЗПП (разматрање правних питања у интересу равноправности грађана и уједначавања судске праксе).

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку доношења побијане пресуде нема битне повреде из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на друге повреде поступка.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу код туженог по уговору о раду од 01.10.2002. године, којим је распоређена на пословима помоћника руковоаца линије за дељење и обликовање теста, као и уговора о раду од 29.01.2009. године, којим је распоређена на послове „помоћник пекара“ у Сектору за производне послове. Према уговору о раду из 2009. године и то члана 4. основна зарада запосленог утврђује се општим актом и овим уговором у складу са законом, по основу стручне спреме, сложености, одговорности и

услова рада. Основна зарада запосленог износи 22.065,00 динара. Истим чланом је прописано да запослени има право и на увећану зараду, накнаду зараде, накнаду трошкова и друга примања на која има право у складу са законом, другим општим актом и овим уговором. Тужилац је у периоду од 01.08.2006. године до 22.02.2010. године радио и то: једне недеље од 16 или 17,00 часова до 23,00 часа друге недеље од 22 или 23,00 до 06,00 часова и треће недеље од 06 до 11 или 12,00 часова у зависности од потребе процеса производње. У периоду од 23.02.2010. године до 30.04.2011. године исти је радио по моделу 12/36 (рад од 12 сати и одмор 36 сати). Вештачењем од стране вештака за економско-финансијску област од 23.05.2010. године утврђена је разлика зараде за спорни период између оне коју је примао и оне коју би примао са увећањем од 26% за рад у сменама.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиоца и обавезао туженог да му на име разлике између исплаћених зарада и зарада које је требало исплатити са увећањем за сменски рад у спорном периоду, исплати укупан износ од 301.842,89 динара, са обавезом уплате одговарајућих доприноса.

Другостепени суд је одлучујући о жалби туженог, преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиоца за исплату утврђене разлике зараде и то за период од 23.02.2010. године до 30.04.2011. године, са обавезом исплате доприноса, оцењујући да тужилац је у спорном периоду радио по моделу радног времена од 12/36, односно непрекидно је радио 12 сати, а 36 сати одмарао, што се по оцени овог суда не може сматрати сменским радом.

Основано се у ревизији тужиоца указује да се наведено становиште другостепеног суда заснива на погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 108. став 1. тачка 2. Закона о раду, који је важио у спорном периоду, прописано је да запослени има право на увећану зараду у висни утврђеној општим актом и уговором о раду и то за рад ноћу и рад у сменама, ако такав рад није вреднован при утврђивању основне зараде, најмање 26% од основице.

Одредбом члана 106. став 1. тачка 4. Колективног уговора туженог од 02.10.2006. године прописано је да запослени има право на увећану зараду за рад у сменама 10% од основице, а одредбом члана 105. Колективног уговора од 19.02.2008. године је такође прописано исто право у истом проценту и износу. Одредбом члана 64. Колективног уговора туженог од 30.12.2008. године предвиђено је право запосленог на увећану зараду по овом основу и то 30% од основне зараде.

Имајући у виду утврђене чињенице да тужени тужиоцу није извршио увећање зараде према наведеним законским одредбама и одредбама Колективног уговора које су важиле у спорном периоду, да је тужилац у периоду од 23.02.2010. године до 30.04.2011. године радио по моделу радног времена 12/36, Врховни касациони суд налази да је првостепени суд правилно у том делу усвојио тужбени захтев и обавезао туженог на исплату тражене разлике у заради

по основу сменског рада. Наиме, по оцени Врховног касационог суда, када се запослени на истом послу смењују према унапред утврђеном редоследу, ради се о сменском раду, а не прерасподели радног времена, како то погрешно закључује другостепени суд. Између сменског рада и прерасподеле радног времена постоје суштинске разлике. Прерасподела радног времена се врши кад то захтева природа делатности, организација рада, боље коришћење средстава рада, рационалније коришћење радног времена и извршавање одређеног посла у утврђеним роковима (члан 57. Закона о раду). Природа делатности је разлог за прерасподелу код сезонских послова (грађевинарство, туризам, производња топлотне енергије, пољопривреда, шумарство и друге области рада у којима постоје периодичне појачане активности у сезони или мање активности ван сезоне). Организација рада може бити разлог за прерасподелу код повећаног обима посла (изненадног или неочекиваног), што у конкретном случају не стоји, а боље коришћење средстава рада или рационалније коришћење радног времена, нису разлози који би код делатности туженог указивали да се ради о прерасподели радног времена. Сама чињеница да је сменски рад признат у општем акту, односно Колективном уговору, указује између осталог и на чињеницу да рад са наведеним моделом радног времена представља сменски рад.

Имајући у виду напред изнето, Врховни касациони суд је применом члана 414. ЗПП, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Председник већа – судија
Љубица Милутиновић,с.р.**